

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Προς: Τα μέλη της Ε.Α.Ε
Θέμα: Αρχαιρείσεις στην Ε.Α.Ε

Αριθ. Πρωτ. 88/1
Ημ/νία: 4.1.1988

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Α.Ε. που προέκυψε από τις αρχαιρείσεις της 20ης Νοεμβρίου 1987, συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:
Πρόεδρος: Γ. Βαρουφάκης, Επ. Καθηγητής του Παν/μίου Αθηνών
Αντιπρόεδρος: Ε. Μάγκου, Χημικός του Εθν. Αρχαιολογικού Μουσείου
Γενικός Γραμματέας: Σ. Δανάλη-Κωτσάκη, Δρ. Πυρηνικός Φυσικός του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος
Τάμις: Ιω. Μπασιάκος, Γεωλόγος του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος
Μέλη: Κ. Σιδέρης, Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κ. Αποστολάκης, Δρ. Εδαφολόγος του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Μ. Μαυρογιαννάκης, Μηχ.-Ηλεκτρολόγος του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος.
Με την ευκαιρία του καινούριου χρόνου το νέο Δ.Σ. της Εταιρείας εύχεται σε όλα τα μέλη υγεία και ευτυχία και ευελπιστεί στην ενεργό συμμετοχή όλων των μελών για την επίτευξη των σκοπών της Εταιρείας που εστιάζονται στη διατήρηση και συντήρηση του αρχαιολογικού θησαυρού της Χώρας.

Για το Δ.Σ.
Η Γενική Γραμματέας
Σ. Δανάλη-Κωτσάκη

Αρχαιομετρικά Συνέδρια του 1988

Α. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Colloque International sur les Techniques Minières de l' Antiquité au XVIIIe siècle en Europe et dans le Bassin Méditerranéen» διοργανώνεται στο Στρασβούργο στις 5-11/4/88. Στα θέματα του Συνεδρίου αυτού περιλαμβάνονται και εκπαιδευτικές εκδρομές σε θέσεις αρχαιομεταλλευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής Νως Στρασβούργου.

Β. Το 26ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας θα γίνει τη φορά αυτή στο Πανεπιστήμιο του Τorόντο-Καναδά, στις 16-20/5/88. Τα θέματα του Συμποσίου θα είναι: χρονολόγηση οργανικών και ανοργάνων υλικών, διασκοπήσεις, μελέτες προέλευσης, τεχνολογία μετάλλων και άλλων υλικών, μαθηματικές - στατιστικές μέθοδοι.
Μια ειδική εισαγωγική συνεδρία θα αφιερωθεί στο θέμα: «Η Αρχαιομετρία έχει τις απαντήσεις αλλά ποιές είναι οι ερωτήσεις;»
Η Χώρα μας έχει παρουσιάσει κατά το παρελθόν αξιόλογη συμμετοχή σε αρχαιομετρικά συμπόσια και άλλες σχετικές διοργανώσεις και ελπίζεται ότι και στο συμπόσιο αυτό θα υπάρξει από πλευράς Ελλήνων ερευνητών η ανάλογη συνέχεια.

Γ. Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Η τεχνική Γεωλογία στη μελέτη διατήρησης και προστασίας των έργων της αρχαιότητας, των μνημείων και ιστορικών χώρων», θα γίνει στην Αθήνα, στις 19-23/9/88. Το Συνέδριο διοργανώνεται από την Ελληνική Επιτροπή Μηχανικών Γεωλόγων της Ελλάς. Οι ενδιαφερόμενοι για τα παραπάνω Συνέδρια μπορούν να ζητήσουν περισσότερες πληροφορίες απευθυνόμενοι στα γραφεία της Εταιρείας μας εγγράφως, ή τηλεφωνικώς καλώντας τον αριθμό: 6513111 εα. 247.

Από το Δ.Σ. της Ε.Α.Ε.

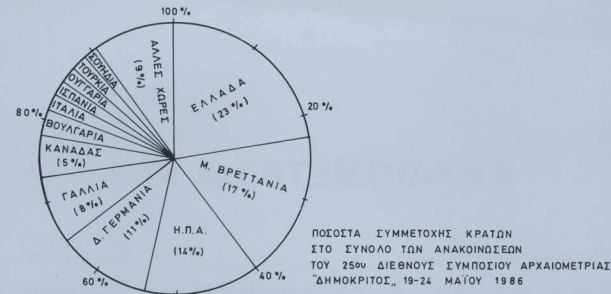
Το 25ο Διεθνές Συνέδριο Αρχαιομετρίας Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος, 19-23 Μαΐου 1986

Μέσα στο άγχος του σταχτήματος του Τσερνόμιλ και ενώ είχαν μετρηθεί γύρω στα 6000 δείγματα τροφιμών! πραγματοποιήθηκε στο Δημόκριτο το 25ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας, το οποίο οργανώθηκε από τους επιστήμονες του κέντρου Γ. Μανιάτη (πρόεδρο), Α. Γρημάνη (αντιπρόεδρο), Π. Ανδρόνικο (μέλος) και Κ. Κάλμα (μέλος) κατόπιν απόφασης της Διεθνούς Διοικούσας Επιτροπής του Συμποσίου. Στην οργάνωση βοήθησαν και τα άλλα μέλη του Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας και πολλοί υπάλληλοι του κέντρου. Το Διεθνές αυτό Συμπόσιο που είναι το πιο έγκυρο παγκοσμίως οργανώθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας και σύμφωνα με εκτιμήσεις τρίτων είχε μεγάλη επιτυχία. Παραουσιάστηκαν 200 πρωτότυπες εργασίες και έλαβαν μέρος 300 συνέδριοι από 26 χώρες, εκ των οποίων 90 Έλληνες μεταξύ των οποίων σημαντικότατος αριθμός αρχαιολόγων. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν κάλυπταν τις περιοχές: Χρονολόγηση Οργανικών Υλικών, Χρονολόγηση Ανοργάνων Υλικών, Προέλευση Αντικειμένων, Τεχνολογία Μη-Μεταλλικών Αντικειμένων, Τεχνολογία Μετάλλων και Διασκοπήσεις Εξόρυξης. Τέλος υπήρξε και μία ειδική συνεδρία με θέμα: «Η Μετάβαση από τη Νεολιθική στην Πρώμη Εποχή του Χαλκού στο Αιγαίο», στην οποία παρουσιάστηκαν και καθαρά αρχαιολογικές εργασίες. Οι συνέδριοι επίσης ερευνήθηκαν σε αρχαιολογικούς τόπους της χώρας.

Οι Έλληνες συνέδριοι με ανενεργία ή όχι ξένων συναδέλφων παρουσίασαν 41 εργασίες οι οποίες αποτελούν το 23% του συνόλου των εργασιών που παρουσιάστηκαν (Σχζήμ. 1). Οι τίτλοι των εργασιών αυτών αναφέρονται παρακάτω. Το Πρόγραμμα Αρχαιομετρίας του Δημόκριτου παρουσίασε τις 14 από αυτές τις ανακοινώσεις.
Αξίζει να σταθεί κανείς σε μερικά θέματα που μαζί με τα άλλα κατέδειξαν την αξία της Αρχαιομετρίας στη διερεύνηση της Ιστορίας και Προϊστορίας μας.

Από ελληνικής πλευράς παρουσιάστηκαν:

Η συστηματική χρονολόγηση με την τεχνική του C-14 των στρωμάτων της προϊστορικής περιοχής Μάνδαλο στη Δ. Μακεδονία (ανασκαφή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης). Από τις μετρήσεις διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχουν χρονολογίες μεταξύ του 4000-3000 π.Χ. το οποίο σύμφωνα με τις αρχαιολογικές εκτιμήσεις σημαίνει εγκατάλειψη της περιοχής από τους κατοίκους της για 1000 περίπου χρόνια, πράγμα που θα ήταν πολύ δύσκολο να διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια των ανασκαφών χωρίς τις χρονολογήσεις με C-14.

Η διαπίστωση, μετά από μετρήσεις με την τεχνική της Νετρονικής Ενεργοποίησης, πως η κεφαλή του Πανός (από αοσβεστόλιθο) που κοσμούσε το Μουσείο του Σιεντίφιτ στο Οχίο των Ηνωμένων Πολιτειών δεν ήταν από την Ακρόπολη όπως γενικά πιστευόταν αλλά από άλλο άγνωστο προς το παρόν μέρος.

Η αποδείξη με συστηματικές μετρήσεις θερμοφωταύγειας και Αρχαιομαγνητισμού, πως μια θαυμαστή «κορινθιακή» ιονόχρη, αντικείμενο δικαστικής υπόθεσης, ήταν απομίμηση σύγχρονης καλλιτέχνη. Πέρα από αυτά, καινούργιοι δρόμοι φαίνονται να ανοίγονται για τις μελέτες προέλευσης και τεχνολογίας κεραμικών με συνδυασμένες τεχνικές. Εξελκινώντας θέματα από απαραίτητη βασική έρευνα για την κατανόηση του υλικού και της συμπεριφοράς του στο ψήσιμο. Οι αναλύσεις χρωμάτων στις επιτιμήσεις στήλης του νεκροταφείου της Βεργίνας και μαρμάρων της Δήλου καθώς και οι μελέτες στην προέλευση και θέρμανση πυριτολίθων από παλαιολιθικές περιοχές, έδωσαν μια ακόμη οπτική γωνία της ανυσιωφοράς της Αρχαιομετρίας στην Αρχαιολογία.

Γύρω από το μέταλλο επίσης πρέπει να τονισθούν οι παρουσιάσεις προσπαθειών για την διαπίστωση των τεχνικών εκκαμίνευσης λατεριτών και χύτευσης μπρούτζου καθώς και η ανά την Ελλάδα αναζήτηση σκωριών και μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, που έχουν μέχρι στιγμής αποφέρει σημαντικούς καρπούς. Τέλος, η αναπτυσσόμενη μεταλλουργική δραστηριότητα στο αρχαίο Λαύριο ήταν το αντικείμενο τουλάχιστον δύο παρουσιάσεων.

Στον τομέα των διακοσμητικών εδράσων, η παρουσίαση μετρήσεων με συνδυασμό μαγνητικών και ηλεκτρικών μετρήσεων στην αρχαία Στύμφολα και άλλο περιοχές, καθώς και οι μετρήσεις φελογραμμετρίας κατέδειξαν την αποτελεσματικότητα της μεθοδολογίας στην ανίχνευση και αποτίμηση αρχαιολογικών περιοχών πριν την ανασκαφή.

Οι παραπάνω εργασίες είτε εξ ολοκλήρου ελληνικές είτε με διεθνή συνεργασία, αποδεικνύουν τη συγκνέτευση υψηλού αρχαιομετρικού δυναμικού στη χώρα μας.

Από πλευράς ξένων εργασιών, μεταξύ των θεμάτων που παρουσιάστηκαν τα πιο χαρακτηριστικά ήταν:

Μελέτες προέλευσης ανακρινόμενων, μολύβδινων αλλά και μπρούτζινων, με την τεχνική της ανάλυσης των ισοτόπων του μολύβδου, τεχνική που αναδεικνύεται σαν μια πολύ χρήσιμη μέθοδος. Τα εργαστήρια του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης από την μια μεριά και του Max Planck Institute της Χαϊδελβέργης από την άλλη, έχουν κάνει σημαντικές παράλληλες προόδους στη συνεχή και όσηνη προσπάθεια της ανίχνευσης της παραγωγής και διακίνησης των μετάλλων στο Αιγαίο. Σαν ένα επίτευγμα των οργανωμένων στα πλαίσια του Συμποσίου μπορεί να θεωρηθεί η συμφωνία για ένα κοινό πρόγραμμα Οξφόρδης - Χαϊδελβέργης - Δημόκριτου στη μελέτη προέλευσης ελληνικών μεταλλικών αντικειμένων.

Στον τομέα της χρονολόγησης οργανικών υλικών, το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στις μελέτες αναζήτησης δένδρων για τη συμπλήρωση της καμπύλης δένδροχρονολόγησης στην Ελλάδα. Είναι γνωστό ότι αν υπάρξει μια ολοκληρωμένη καμπύλη δένδροδακτυλίων, θα είναι δυνατόν να χρονολογηθούν ημερήσια που περιέχουν ξύλο με μεγάλη ακρίβεια.

Τέλος κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συμποσίου οργανώθηκε παράλληλα ένα Εργαστήριο Αρχαιομαγνητισμού από ειδικούς της τεχνικής, που συζητήσαν τις δυνατότητες και τα προβλήματα της χρονολόγησης υλικών από καμένο χρώμα [κεραμικά, τούβλα, κεραμικά, τοιχοματώματα φούρνων κ.τ.λ.] με τη μελέτη των μαγνητικών τους ιδιοτήτων.

Η Αρχαιομετρία έχει τη δική της δυναμική και παρόλο ότι είναι φυσικά στην υπηρεσία της Αρχαιολογίας, πηγαίνει πολύ πιο μακριά. Δείχνει νέους δρόμους και δημιουργεί ερεθίσματα σε καινούργιες κοινωνίες ανασκαφές και αναζητήσεις στις οποίες πρέπει να στραφεί η Αρχαιολογία για την πληρέστερη ανάδειξη της εξελλίξης της κενωνίας στον τόπο μας.

Τα πρακτικά του Συμποσίου αποτελούμενα από ένα μεγάλο αριθμό εργασιών, οι οποίες αξιολογήθηκαν και κριθηκαν από Διεθνή Επιτροπή είναι στη διαδικασία της εκτύπωσης από τον εκδοτικό οίκο Elsevier.

Το επόμενο συμposium οργανώνεται το Μάιο του 1988 στο Τορόντο του Καναδά.

Γιάννης Μονιάτης
Υπεύθυνος του Προγράμματος
Αρχαιομετρίας του Δημόκριτου

Κατάλογος Ελλήνων

Special Lecture by Professor MANOLIS ANDRONIKOS

-Vergina 1976-1986: Ten Years of Research-

H. MAGOU, K. KOUZELI

-The Analysis of Hadra Hydriae by Atomic Absorption Spectroscopy-

C.T. MICHAEL & P.D. ANDRONIKOS

-Progress and Prospects in Thermoluminescence Dating at N.C.R.N.S. -Demokritos-

G.J. VAROUFAKIS

-Smelting Laterites in a Bowl Furnace-

J.F. SALIEGE & N. ZOURIDAKIS

-Radiocarbon Dating of Mortars from Thera-

E. PHOTOS, R.F. TYLECOTE, G. GIALOGLOU & H. KOUKOULI - CHRYSANTHAKI

-Experimental Smeltings of Magnetite Sands: The Role of Rich Iron Ores in Iron and Steel Making in Antiquity-

G.E. THEODOROU & J.E. BASSIAKOS

-Uranium Microdistribution in Vertebrate Skeletal Remains from Caenozoic Localities in Greece-

J.E. BASSIAKOS, C.T. MICHAEL & D. CHAIKALIS

-Ancient Metallurgical and Mining Studies on S.E. Peloponnese (Greece)-

V. KILIKOGLU, Y. MANIATIS & A.P. GRIMANIS

- The Effect of Mixing, Purification and Firing of Clays on Trace Element Provenance Studies by INAA- St. ANDREOU
- Social Change and the Transformation of Metallurgical Products in the Prehistoric Aegean- C. CONOPHAGOS
- Cupellation Technique of Ancient Greeks in Lavrion. Mathematical Analysis of Operations Proves the Perfection of their Methods- C. DOUMAS
- Dating Methods of Natural Sciences: The Experience from Thera- A.P. GRIMANIS, A.A. KATSANOS, V. KILIKOGLU, N. KOUROU, Y. MANIATIS, D. PANAKLERIDOU & M. VASSILAKI-GRIMANI
- An Interdisciplinary Approach of Geometric Pottery from Naxos: Provenance and Technological Studies- Y. LIRITZIS
- How Aurorae Borealis and Geomagnetic Inclinations can aid Archaeomagnetic Dating- Z. STOS- GALE, I. SAKELLARAKIS & N.H. GALE
- Sources of Copper for Cypriot and Cretan Oxhide Ingots- E. PHOTOS, Y. MANIATIS & Ph. TROUPOSKIADIS
- Experimental Reconstructions of Mycenaean Bronze-Melting- M. OECONOMIDES, I. TOURATSOGLU, A.A. KATSANOS, A. STEFANIDOU & A. ARAVANTINOS
- Study of Ancient Greek Copper Coins by PIXE- Y. CHRYSOULAKIS, A. ALEXOPOULOU
- The Esther's Faint: a Physicochemical Analysis Aiming at the Direct or Indirect Dating Actual State of Conservation- R. NOLLER & A. MOUSTAKA
- Terracotta from Olympia- S. PAPAMARINOPOULOS, C. HERON, R.E. JONES & E.H. WILLIAMS
- Geophysical Studies at the Ancient Town of Stymphalos in Greece- H. ALOUPI, A. HOURMOUZIADIS & Y. MANIATIS
- An Attempt to Identify Flint and Heat Treatment by ESR- Y. CHRYSOULAKIS, F. QUEYREL & V. PERDIKATSI
- Etude Systematique des Couches Picturales Trouvees sur Quelques Portraits en Marbre au Musee de Delos- K. KOTSAKIS, A. PAPANTHIMOU - PAPAETHIMIOU, A. PAPASTERIOU - PILLALI, T. SAVOPOULOU, Y. MANIATIS & B. KROMER
- Transition to EBA in Macedonia: the Chronological Evidence from Mandalo- Y. LIRITZIS and S. DANALI-KOTSAKI
- Beta Dose Rates Derived from Gamma Spectrometry and Low Beta Anticoincidence Counting Systems of Various Archaeological Materials- C. CHRISTODOULIDES
- Effect of Ground Temperature Variations on the Accuracy of Thermoluminescence Dating Based on the Shape of the Glow Curves- G. MOUTSOULAS
- Space Satellites: Application on Space Archaeology- N. HERZ, D.B. WENNER, H.S. ROBINSON, A.P. GRIMANIS & M. VASSILAKI-GRIMANI
- Geochemical Tests for the Association of Limestone Statuary: the Pan Head of the Cleveland Museum and the Miliades Statue of the Acropolis Museum- E. PERNICKA, E. BEGEMMAN, A.P. GRIMANIS, M. KORFMANN, J. RAMBACH, & S. SCHMITT-STRECKER
- From Stone to Metal: the Beginning of Metallurgy in the Northeast Aegean- V. PERDIKATSI, Y. MANIATIS & Chr. PALIADELI
- Identification of the Technique of Painting of the Vergina Tomb Stones- Ch. DOUMAS
- The Interface from Late Neolithic to Early Bronze Age: The Evidence from the Aegean Islands- S. PAPAMARINOPOULOS, G. TSOKAS, R.E. JONES & F.H. WILLIAMS
- Geophysical Measurements at the Medieval Kastro on Mytilene (Lesbos) C. PITEROS & Y. SPAHOS
- Geophysical Survey of Ancient Argos- E.S. KAROKAKIS, K.P. TOKMAKIDIS
- Documentation Surveys of Excavations with Land-Surveying and Photogrammetric Methods: an Intergrated Approach- E. KAMBOURIOGLOU, A. SAMPSON & H. MAROUKIAN
- The Coastal Topography and Archaeology of Manika, an Early Helladic Town in East Central Euboea, Greece- G.N. TSOKAS & N. SAATSOGLOU-PALIADELI
- The Investigation of an unusually High Magnetic Anomaly in Ancient Aegae (Vergina, N. Greece)- Th. ASTARAS, G.N. TSOKAS & D. PANDERMALIS
- A Combination of Surface Geophysical Data and Conventional Aerial Photos in Prospecting at Dion Major Area- Y. LIRITZIS & Y. ALEXOPOULOS
- Electrical Resistivity Surveys of Some Archaeological Sites: Results and Limitations- G. KOUKIS
- Engineering Geological Investigations in the Area of the Temple of Epicurian Apollo, Phigalia (Peloponnesus)- K. GALLIS, H. KNOLL, G. SCHNEIDER
- X-RAY Fluorescence Analyses of Neolithic Pottery from Thessaly, Greece- C. TZIAVOS, C. ANAGNOSTOU & P. PAVLAKIS
- Search for Archaeological Sites in the Strymon Delta (Greece), Utilizing Geological and Geophysical Methods- K. GALLIS
- Problems of the Late Neolithic in Thessaly-

Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομεταλλουργίας του αιδήρου στην Πράγα

Ένα πολύ ενδιαφέρον συμπόσιο έλαβε χώρα στο Liblice, κοντά στην Πράγα της Τσεχοσλοβακίας, από τις 5 μέχρι τις 9 Οκτωβρίου 1987, με θέμα: "Αποτελέσματα έρευνας στην Αρχαιομεταλλουργία του σιδήρου κατά την εικοστήτη 1967-1987". Το συμπόσιο οργάνωσε η επιτροπή αρχαίας μεταλλουργίας σιδήρου, της Διεθνούς Ένωσης Πρωτοιστορικών Επιστημών της UNESCO, (UISPP). Το μέλη του συμπόσιου φιλοενηθήκαν όλο αυτό το διάστημα σε ένα πολύ ανέτατο του Τελέου ευγενή Amost Josef Pächta von Rajon, που εκτός και φιλοτέχνησε ο Ιταλός αρχιτέκτονας Giovanni Battista Alliprandi, το 1699-1702. Σε μια μεγάλη και πολυτελή αίθουσα του, διακοσμημένη σε στυλ μπαρόκ, λάμβαναν χώρα οι συνεδριάσεις του συμπόσιου. Τη μέρα έναρξης, ο Dr. P. Sommer του Αρχαιολογικού Ινστιτούτου της Ακαδημίας Επιστημών της Πράγας, καλωσόρισε τους συνέδρους,

ενώ ο Dr. R. Fleiner μίλησε για τη δραστηριότητα της παραπάνω επιτροπής, της οποίας είναι και γενικός γραμματέας. Κατά την επίσημη αυτή τελέση, απεύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους της Ελληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας, ο πρόεδρος της, καθηγητής κ. Γ. Βορροφόνης, που ανέλαβε στο άλλο υπογράμμιζε το σημαντικό ρόλο, που έπαιξε, και φυσικά δεν έπαυε ποτέ να παίζει ο σιδηρός στο μυθικό της ρόικης πορείας του πολιτισμού, και σε βαθμό, που να δικαιώνει την άποψη ότι «η ιστορία του πολιτισμού είναι στην πραγματικότητα η ιστορία του σιδήρου». Ο ίδιος παρουσίασε μίαν ενδιαφέρουσα εργασία, με τίτλο: «Ελλάδα: Ένα σημαντικό μεταλλουργικό κέντρο σιδήρου στην αρχαιότητα».

Στο ίδιο συμπόσιο μια νεαρά ελληνίδα αρχαιολογολόγος, η Δρ. Έφη Φώτου, ανέπτυξε μια πρωτότυπη άποψη γύρω από τους μεταλλουργικούς κλιβάνους, όπως εμφανίζονται σε αρχαία ελληνικά κεραμικά αγγεία. Τίτλος του θέματος της ήταν: «Η απεικόνιση κλιβάνων σε αρχαία ελληνικά αγγεία. Μια νέα άποψη σε ένα παλιό πρόβλημα». Επίσης, πάνω από 50 ειδικόι στο θέμα ερευνητές παρουσίασαν πολύ ενδιαφέρουσες εργασίες σχετικά με την εμφάνιση και ανάπτυξη της σιδηρομεταλλουργίας στον τόπο τους.

Δημοσιεύσεις

1. M. S. Tite, Y. Maniatis, N.D. Meeks, M. Bimson, M.J. Hughes, S.C. Leppard: «Τεχνολογικές μελέτες αρχαίων κεραμικών από τη Μέση Ανατολή, Αγαίοι και Νοτιοανατολική Ευρώπη» (Technological Studies of Ancient Ceramics from the Near-East, Aegean and Southeast Europe). Early Pyrotechnology, Smithsonian Institution Series, Washington D.C., 61-71 (1982).
- Αφορά τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής κεραμικής τεχνολογίας, όχι μόνο με εξέταση των υλικών αλλά και κλιβάνων από το βαθμό υαλοποίησης των οποίων μπορεί να προσδιοριστεί η θερμοκρασία που έφτανε στο εσωτερικό τους.
2. Y. Maniatis, A. Simoropoulos and A. Kostikas: «Η Εξέταση της αρχαίας κεραμικής τεχνολογίας με φασματοσκοπία Mossbauer» (The Investigation of Ancient Ceramic Technologies by Moessbauer Spectroscopy). Smithsonian Institution Series, «Archaeological Ceramics», Washington, D.C., 97-108, (1982).
- Αφορά την εφαρμογή της φασματοσκοπίας Mossbauer για την άντληση πληροφοριών σχετικά με τη θερμοκρασία άπτησης των αρχαίων κεραμικών και την ατμόσφαιρα που επικράτησε στον κλιβάνο. Βασίζεται στη μελέτη μεγάλου αριθμού αγγίλων από διάφορα μέρη της Ελλάδας.
3. S. Papanastasiopoulos, P.W. Readman, Y. Maniatis and A. Simoropoulos: «Χαρακτηρισμός με μαγνητικές μετρήσεις, και φασματοσκοπία Mossbauer μαγνητικών συγκεντρώσεων από ιζήματα Ελληνικών λιμνών» (Magnetic Characterisation and Moessbauer Spectroscopy of Magnetic Concentrates from Greek Lake Sediments). Earth and Planetary Science Letters, 57, 173-181, (1982).
- Αφορά τη μελέτη των φορέων μαγνητισμού σε ιζήματα λιμνών τα οποία έχουν καταγραφεί με τη διευκρίνιση του γήινου μαγνητικού πεδίου. Η διεύθυνση και η ένταση είναι δύο παράμετροι που χρησιμοποιούνται σήμερα για χρονολόγηση αρχαίων κεραμικών και κλιβάνων.
4. Y. Maniatis, A. Katsanos and M. E. Caskey: «Τεχνολογική εξέταση χαμηλοφωσφωμένων αγγείων από Terra Cotta από την Αγία Ειρήνη της Κόας» (Technological Examination of Low-Fired Terra Cotta Statues from Ayia Irene Keas). Archaeometry, 24, 191-198, (1982).
- Αφορά τη χρησιμοποίηση των τεχνικών αναλυτικής ηλεκτρονικής μικροσκοπία, φασματοσκοπία υπέρυθρου και ανάλυση PIXE για τον προσδιορισμό της θερμοκρασίας ψήφισης και του είδους του πηλού που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή των αγγείων αυτών. Διαπιστώθηκε ότι ήταν γενικά ψημένα σε υψηλές θερμοκρασίες, πιθανόν σε πρόχειρες φωτιές, αλλά χωρίσθηκαν σε ομάδες που ίσως σημαίνουν διαφορετικές τεχνολογίες κατασκευής και οι οποίες συμπίπτουν με τις ομάδες που φτιάχτηκαν με καθαρά αρχαιολογικά κριτήρια.
5. I. Μανιάτης, Α.Ν. Πουλιανός: «Ένα κομμάτι από ορυκτό σιδηρού μέσα στο σπηλαίο Πετραλώνων». Ανθρπολογία, 8, 152-154, (1981).
- Αφορά την αναγνώριση με φυσικοχημικές αναλύσεις ενός ορυκτού που βρέθηκε στη στρωματογραφία του σπηλαίου και δεν σχετίζεται με τα ιζηματογενή πετρώματα.
6. Y. Maniatis, R.E. Jones, I. Whitbread, A. Kostikas, A. Simoropoulos, Ch. Karakalos and Ch. Williams: «Φοινικικό αμφορέϊ: ένα πρόβλημα προέλευσης και τεχνολογίας» (Punic Amphorae: A problem of Origin and Technology). J. of Field Archaeology, 11, 205-222, (1984).
- Αφορά τη συνδυασμένη εφαρμογή πολλών τεχνικών για την επίλυση του δύσκολου προβλήματος του εντοπισμού της προέλευσης και της τεχνολογίας αμφορέων φοινικικού τύπου, που βρέθηκαν σε ένα οικόμη της αρχαίας Κορινθίου (4ος π.Χ. αιώνας). Οι αμφορέϊ ήταν σπασμένοι σε πάρα πολλά κομμάτια μαζί με κόκκαλα και λείψα ψαριών. Η έρευνα έδειξε ότι οι αμφορέϊ μάλλον προέρχονται από την περιοχή του σημερινού Μαρόκου και ήταν κατασκευασμένοι σε τουλάχιστον δύο εργοστάσια. Το ένα κατασκεύαζε ελαφρούς και πορώδεις αμφορέϊ ενώ το άλλο βαρείς και συμπαγείς μάλλον για αποθήκευση υγρών.
7. Y. Maniatis, A. Simoropoulos, V. Perdikatsis and A. Kostikas: «Η επίδραση της αναγωγικής ατμόσφαιρας στα ορυκτά και οξειδία που αναπτύσσονται στον πηλό με το ψήσιμο: ο ρόλος του οξειδίου» (The effect of reducing atmosphere on minerals and iron oxides developed in fired clays: the role of Ca). J. of Amer. Ceram. Society, 66, 773-781, (1983).
- Αφορά τη μελέτη και αναγνώριση των ορυκτολογικών φάσεων που αναπτύσσονται στους πηλούς όταν ψήνονται σε αναγωγική ατμόσφαιρα. Διαπιστώνεται ότι η παρουσία ή μη του οξειδίου παίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των ορυκτών, στην ποσότητα του υαλιού και στο χρώμα του κεραμικού το οποίο καθορίζεται από την ποσότητα και μέγεθος των οξειδίων του σιδήρου. Τα κεραμικά με οξείδιο δεν αναντάνε ποτέ πλήρως με αποτέλεσμα να ψήνονται σε ανοικτά γκρίζα χρώματα αντί για τα ακούρα γκρι που εμφανίζονται στα κεραμικά χωρίς οξείδιο.
8. Y. Maniatis: «Συνθήκες άπτησης των ακουράχων αγγείων με άσπρη διακόσμηση από την Ανατολική Κρήτη» (Firing conditions of white-on-dark ware of Eastern Crete). In: East Cretan White-on-Dark Ware, P.P. Betancourt ed., Univ. of Pennsylvania, 75-78, (1984).
- Αφορά τη διερεύνηση της τεχνολογίας ψήφισης των αγγείων αυτών με μελέτη της μικροδομής τους στο ορυκτικό ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Αποδεικνύεται ότι έχουν γενικά χρησιμοποιηθεί ψηλές θερμοκρασίες (γύρω στους 10000 C) και στάδια αναγωγικής ατμόσφαιρας για να δημιουργηθούν οι μαύρες επιφάνειες με την άσπρη διακόσμηση. Η μελέτη αυτή συνδυάζεται με πολλές παράλληλες που αντιμετωπίζουν πολυπλέερα το θέμα αυτών των κεραμικών.
9. I. Μανιάτης: «Τι σημαίνει Κεραμική Τεχνολογία». Ανθρπολογία, 6, 54-55, (1984).
- Αφορά τη γενική θεώρηση της αρχαίας κεραμικής τεχνολογίας, τους βάρους μελέτης της, των αρχαιολογικών συμπεραμάτων που εδώνονται και το ενδιαφέρον τους που υπάρχει στη σύγκριση του τεχνολογικού επιπέδου μεταξύ των διαφόρων περιοχών. Συζητούνται οι κοινωνικοί και αισθητικοί παράγοντες που την επηρεάζουν.
10. S. Papanastasiopoulos, P.W. Readman, Y. Maniatis and A. Simoropoulos: «Παλαιομαγνητικές μελέτες των ιζημάτων του σπηλαίου των Πετραλώνων της Χαλκιδικής» (Palaeomagnetic studies of sediments from Petralona cave, Greece). Archaeometry, 29, 50-59, (1987).
- Αφορά τη μελέτη του μαγνητικού πεδίου της γης όπως έχει καταγραφεί στα ιζήματα του σπηλαίου με παράλληλους ελέγχους της δυνατότητας τους να το καταγράφουν ουσιαστικά και της αναγνώρισης των φορέων μαγνητισμού (οξείδια σιδήρου). Από τα αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι μέχρι του βαθμού των 4 μέτρων δεν έχει συμβεί αναστροφή του μαγνητικού πεδίου της γης. Δεδομένου δε ότι η τελευταία αναστροφή συνέβη πριν 700.000 περίπου χρόνια, το περίφημο κраниόν που σχετίζεται με το 11ο στρώμα σε βάθος 2 μέτρων πρέπει να χρονολογείται μέσα στο διάστημα 200.000 - 600.000 χρόνια. Η έρευνα αυτή συνδυάζεται με άλλες παλαιολιθικές σε σπήλαια της Ευρώπης.
11. N. Kouros, Y. Maniatis, D. Panakleridou, and K. Sideris: «Μελέτη των ερυστηρίων χειροποίητης λεπτής κεραμικής τύπου: Αργίτικα - Μονόχρωμα» (A propos de quelques ateliers de ceramique fine, non-tournee du type - Argien monochrome). B.C.H., 111, 30-53, (1987).
- Αφορά την αρχαιολογική και τεχνολογική μελέτη των αγγείων αυτών που διακρίνονται για τη λεπτότητα τους και την καλαισθησία τους. Προσδιορίζονται οι θερμοκρασίες ψήφισης και συγκρίνονται εργοστάσια μεταξύ τους. Γίνεται επίσης μια αποπειρα εντοπισμού του τόπου προέλευσής τους.